

Z. G.

Sekcja Socjologiczna przy Radzie Naukowej dla Zagadnień Ziemi Odzyskanych

---

Przegląd Socjologiczny / Sociological Review 9/1-4, 452-453

1947

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

I n s t y t u t B a d a ń W a r s z a w y. W ramach Uniwersytetu Warszawskiego jako zakład międzydziałowy tego Uniwersytetu powstał Instytut Badań Warszawy. Inicjatorem i kierownikiem Instytutu jest Prof. Dr St. A r n o l d. Celem Instytutu jest: a) badanie Warszawy ze specjalnym uwzględnieniem jej funkcji stołecznych w ujęciu historycznym i socjologicznym od czasów najdawniejszych aż do chwili obecnej na tle warunków przyrodzonych; b) ustalanie wytycznych na podstawie przeprowadzonych badań dla celów planowania gospodarczego, społecznego i kulturalnego.

P r a c o w n i a S o c j o l o g i c z n a G.U.P.P.'u. W ramach Biura Studiów Głównego Urzędu Planowania Przestrzennego przy Ministerstwie Odbudowy istnieje Pracownia Socjologiczna. Zadaniem pracowni jest gromadzenie materiału i opracowywanie zagadnień socjologicznych, związanych z planowaniem przestrzennym odbudowy kraju. Kierowniczką pracowni jest Mgr Wanda L i p i ń s k a.

K. D. D.

Sekcja Socjologiczna przy Radzie Naukowej dla Zagadnień Ziemi Odzyskanych ¹⁾

W związku z akcją zagospodarowywania i repolonizacji Ziemi Odzyskanych powołane zostało do życia przez Ministerstwo Administracji Publicznej w roku 1945 Biuro Studiów Osadniczo-Przesiedleńczych. Do zakresu działalności Biura należy:

- 1) zbieranie i opracowywanie materiałów statystycznych związanych z akcją osadniczo-przesiedleńczą,
- 2) wysuwanie projektów i inicjatywa w zakresie polityki osadniczej,
- 3) inne prace związane z osadnictwem.

Przy Biurze utworzona została Rada Naukowa dla Zagadnień Ziemi Odzyskanych, w której skład oprócz pracowników Biura wchodzi profesorowie wyższych uczelni oraz osoby zajmujące się naukowym opracowywaniem problemów Ziemi Odzyskanych. Spośród naukowców reprezentujących socjologię do Rady należą: prof. dr K. Dobrowolski, prof. dr P. Rybicki, prof. dr J. Chałasiński.

Rada wkrótce wyłoniła z siebie specjalne komisje dla badania poszczególnych kompleksów zagadnień, jak np. komisję osadnictwa wiejskiego, miejskiego i inne. Dotychczas odbyły się cztery sesje Rady Naukowej, na których omawiano szczegółowo najbardziej aktualne zagadnienia osadnictwa, jego organizacji i metod. Przedmiotem szeregu referatów i dyskusji w ramach sesji były też problemy związane z całokształtem polityki gospodarczej na Ziemiach Odzyskanych — a więc np. kwestie organizacji samorządu, spółdzielczości, stosunków prawnych i inne ¹⁾.

¹⁾ Szczegółowe sprawozdania z działalności Rady zawarte są w wydawnictwach opublikowanych przez Biuro Studiów Osadniczo-Przesiedleńczych, Kraków, Plac Szczepański 5.

Sekcja socjologiczna Rady Naukowej powstała dopiero w grudniu r. 1946 w ramach ostatniej sesji Rady. Wyłonienie tej sekcji pozostaje w związku z potrzebą naukowego badania procesów społecznych, zachodzących na Ziemiach Odzyskanych, występujących na tle masowych przesunień najróżnorodniejszych grup ludnościowych. Na plan pierwszy, jako zagadnienie ważne z punktu widzenia skuteczności polityki osiedleńczej, wysuwa się problem stworzenia właściwej więzi społecznej wśród ludności wyrwanej po większej części ze swego lokalnego środowiska wiejskiego. Powstawanie nowej więzi społecznej przy zaniku dawnej — perspektywa możliwości właściwego pokierowania tym procesem — był to główny przedmiot referatu, wygłoszonego na pierwszym posiedzeniu sekcji socjologicznej przez prof. dr inż. T. Kłapkowski, oraz wynikłej po referacie dyskusji. Dalsze referaty wygłoszone przez prof. dr K. Dobrowolskiego i red. H. Barańskiego dotyczyły migracji i osiedleń ludności po pierwszej wojnie światowej i podczas ostatniej.

W dyskusji starano się wyciągnąć konsekwencje z obcych doświadczeń w tej dziedzinie dla dalszej polityki osiedleńczej na Ziemiach Odzyskanych. Dlatego też utworzenie w miejsce dotychczas istniejącej sekcji socjologicznej szerzej rozbudowanej Komisji Socjologicznej — co zresztą poruszono na zebraniu sekcji — leży zarówno w interesie polityki osiedleńczej jak i nauki polskiej.

Z. G.

Zagadnienie organizacji nauki

Zagadnienia nauki są tematem żywo redagowanego miesięcznika naukoznawczego „Życie nauki“, ukazującego się od stycznia 1946 r. pod redakcją Mieczysława Choynowskiego. Poza tym w związku z pracami nad reformą ustroju szkolnictwa wyższego, prowadzonymi przez Radę Szkół Wyższych, powołaną do życia w 1946 r. przy Prezydium Rady Ministrów, ukazał się szereg artykułów, z których na uwagę zasługują następujące: Maurycy Jaroszyński, „Autonomia Szkoły czy autonomia nauki“ („Kuźnica“, Nr 41/1946 r.); Włodzimierz Sokorski, „O demokratyzację wyższych uczelni“ („Kuźnica“, 14 stycznia 1947 r.); Włodzimierz Sokorski, „Reorganizacja wyższego szkolnictwa“ („Kuźnica“, 2 kwietnia 1947 r.); Józef Chałasiński, „O społeczny sens reformy uniwersytetów“ („Kuźnica“, 17 czerwca 1947 r.); Konstanty Grzybowski, „Jeszcze o problemach uniwersyteckich“ („Kuźnica“, 7 sierpnia 1947 r.); Stanisław Kulczyński, „Zagadnienie organizacji nauki“ („Kuźnica“, 22 lipca 1947 r.).

W artykule **Zagadnienie organizacji nauki** Prof. Dr Stanisław Kulczyński, Rektor Uniwersytetu Wrocławskiego, pisze co następuje: „Po linii naukowej szkolnictwo akademickie nie jest zupełnie zorganizowane. Jego instytucje w osobowościach Rad Wydziałowych i Senatów są nastawione na prace organizacyjno-dydaktyczne i administracyjne. Praca naukowa jest rzeczą prywatnej inicjatywy profesorów i pracowników naukowych. Kontrola pracy naukowej w zasadzie nie istnieje albo skupia się nie w organach uczelni, a w po-